

II Bieg im. Lotnej Kompanii Szturmowej por. Stanisława Maczka oraz Haczowskich Bohaterów Walk o Niepodległość Polski 1918-1921

Gmina Haczów serdecznie zaprasza na II Bieg im. Lotnej Kompanii Szturmowej por. Stanisława Maczka oraz Haczowskich Bohaterów Walk o Niepodległość Polski 1918-1921, który odbędzie się 16 sierpnia 2020 r.

Już po raz trzeci zapraszamy na to sportowe wydarzenie. Poprzednie dwie edycje biegu cieszyły się dużym zainteresowaniem dlatego nowością w tym roku będzie **dotatkowa 5-cio kilometrowa trasa** skierowana do krótkodystansowców. Ze względu na utrzymujący się stan epidemiologiczny start i meta zlokalizowane będą w różnych miejscach urokliwego Haczowa, natomiast biegacze wykonają **rundę honorową po ulicach Haczowa**, wzdłuż których mogą rozstawić się niezawodni kibice.

Trasa biegu/marszu

poprowadzi przez piękne zakątki gminy Haczów, drogami polnymi, szutrowymi i leśnymi ścieżkami:

- bieg główny i marsz Nordic Walking na 12 km,
- bieg „Piątka Wyżykowskiego” z dystansem 5 km

Oplata startowa wynosi:

- do dnia 13 sierpnia 2020 r. - 25 zł,
- w dniu biegu – 16 sierpnia 2020 r. - 30 zł.

Limit łączny zawodników na obu trasach wynosi 300 osób. Zapisów można dokonywać poprzez stronę https://b4sportonline.pl/bieg_lotnej/

Organizując bieg chcemy

podobnie jak w roku ubiegłym upamiętnić **Lotną Kompanię Szturmową** por. Stanisława Maczka oraz **Haczowskich Bohaterów Walk o Niepodległość Polski 1918 – 1921**.

W tym roku przypominamy również, że to właśnie w Haczowie urodził się odkrywca miedzi, dlatego patronem krótkiego dystansu będzie dla nas równocześnie patron tutejszej szkoły **Jan Wyżykowski**.

Sponsorzy biegu

Organizatorem zawodów jest Gmina Haczów wraz z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Wypoczynku w Haczowie, Stowarzyszeniem LGD „Ziemia Brzozowska”

i Warsztatem Terapii Zajęciowej w Haczowie. Wydarzenie współfinansowane jest ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W tym numerze

Masz ładny ogród lub balkon? Zgłoś się do konkursu!	2
Konkurs plakat	2
Z wizytą w fabryce czekolady	3
Gminny konkurs pięknego czytania	4
Nie boimy się ratować życia!	4
Rozbudowa budynku WTZ w Haczowie	5
Drużyna Harcerska „Płomyki” Haczów	6-7
Lotna kompania por. Stanisława Maczka w wojnie polsko-ukraińskiej 1919 r.	8-11
Inspiracje naszych gospodyń	11
Samoloty ppłk. Józefa Meneta	12-13
Kreatywnie zdystansowani w bibliotekach.....	14
Maseczki	14
Nagrody dla najlepszych uczniów	15
Quiz wiedzy o gminie Haczów	16

Masz ładny ogród lub balkon

ZGŁOŚ SIĘ DO KONKURSU!

– UWAGA!

Zmiana formy wyłaniania zwycięzców.

Szanowni Mieszkańcy gminy Haczów zapraszamy do wzięcia udziału w piątej edycji konkursu na najpiękniejszy ogród i balkon. Aby wziąć w nim udział, należy dostarczyć kartę zgłoszeniową oraz od 5 do 15 aktualnych zdjęć ogrodu lub balkonu w terminie do 31 lipca 2020 roku.

Kartę zgłoszeniową wraz z załączonymi zdjęciami należy złożyć w Urzędzie Gminy Haczów w pokoju nr 2 lub przesłać pocztą na adres: Urząd Gminy Haczów 36-213 Haczów 573, z dopiskiem „Konkurs na najpiękniejszy ogród i balkon na terenie gminy Haczów”.

Szczegóły konkursu oraz karta zgłoszeniowa dostępne są na stronie internetowej: haczow.pl/ogrody2020

Powołana przez Wójta Gminy komisja konkursowa przyzna nagrody i wyróżnienia.

Serdecznie zapraszamy Państwa do udziału w konkursie, nagrody dla zwycięzców ufundowane zostaną przez Wójta Gminy Haczów oraz Spółdzielnię Ogrodniczo-Pszczelarską SOPEX z Krosna.

W lutym 2020 r. Uczniowie szkół z terenu Gminy Haczów brali udział w gminnym konkursie plastycznym na plakat promujący bieganie organizowanym przez Wójta Gminy Haczów Stanisława Jakiela. Na konkurs wpłynęły 29 prac ze szkół w Haczowie, Jasionowie, Malinówce i Trześniowie.

Jury w składzie: Renata Czerwińska, Edyta Parysz, Marzena Macyk i Dominik Kaszuba wyłoniło najlepsze prace, zwracając uwagę na samodzielność wykonania prac oraz walory artystyczne.

Praca Julii Opalińskiej posłuży jako projekt wizualny wykorzystany na plakatach i medalach podczas organizacji kolejnej edycji biegu im. Lotnej Kompanii Szturmowej por. Stanisława Maczka oraz haczowskich bohaterów walk o niepodległość Polski 1918-1921 oraz biegu „Piątka Wyżykowskiego”.

Jury przyznało następujące miejsca w konkursie:

I – miejsce: Julia Opalińska – Szkoła Podstawowa w Trześniowie kl. IV op. Dorota Ladzińska

II – miejsce: Daria Guzior – Szkoła Podstawowa w Haczowie kl. VI op. Justyna Terlecka, **Kamelia Opalińska** – Szkoła Podstawowa w Jasionowie kl. I op. Elżbieta Knurek

III – miejsce: Emilia Winiarska

Konkurs plakat

– Szkoła Podstawowa w Haczowie kl. V op. Justyna Terlecka, **Martyna Szopiak** – Szkoła Podstawowa w Malinówce kl. VI op. Maria Rachwał

Wyróżnienia: Emilia Piwowar – Szkoła Podstawowa w Trześniowie kl. V op. Dorota Ladzińska, **Marta Wasłowicz** – Szkoła Podstawowa w Haczowie kl. VI op. Justyna Terlecka, **Maja Zajac** – Szkoła Podstawowa

w Haczowie kl. VI op. Justyna Terlecka, **Emilia Hazar** – Szkoła Podstawowa w Malinówce kl. VII op. Maria Rachwał, **Kacper Dołęgowski** – Szkoła Podstawowa w Malinówce kl. VII op. Maria Rachwał

Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali dyplomy i nagrody rzeczowe. Gratulujemy!

MM

Z WIZYTĄ W FABRYCE CZEKOLADY

– GMINNY KONKURS CZYTELNICZO-PLASTYCZNY

*Marzenia są dla ludzi
największą wartością.
Są bogactwem duszy.
Są złotem, perłami, muzyką
i barwą życia.
Z marzeń rodzą się bajki...*

Dnia 6 marca w Szkole Podstawowej w Jabłonicy Polskiej odbył się gminny konkurs czytelniczo-plastyczny z wizytą w Fabryce Czekolady zorganizowany przez panią Martę Matusz i panią Barbarę Szafran.

Był on skierowany do uczniów klas piątych. Każdą szkołę z terenu Gminy Haczów reprezentowało dwoje uczniów. Ze Szkoły Podstawowej w Haczowie byli to Emilia Winiarska i Wiktor Dąbrowski, a opiekunem była pani Renata Mazur. Gospodarzy i jednocześnie organizatorów, czyli szkołę w Jabłonicy Polskiej, reprezentowali Emilia Balawajder i Wiktoria Kwolek, Jasionów: Amelia Pelc i Wiktoria Nastał – opiekun pani Dorota Rozum, uczestnicy z Malinówki to Kinga Siedlecka i Martyna Szopiak z opiekunem panią Sylwią Lutecką, Trześniów: Emilia Piwowar i Amelia Płonka z panią Małgorzatą Knurek zaś szkołę we Wdowie reprezentowali Amelia Bąk i Amelia Kobylak pod opieką pani Magdaleny Kopczyk.

Celem konkursu była przede wszystkim popularyzacja czytelnictwa oraz rozbudzanie i rozwijanie aktywności artystycznej.

Zmagania konkursowe przebiegały w dwóch etapach. Pierwszy z nich obejmował test ze znajomości książki Charlie i Fabryka Czekolady. Z kolei drugi etap polegał na zespołowym stworzeniu pracy malarskiej pt. „Nasza wizja fabryki czekolady”.

Po podsumowaniu wyników pierwsze miejsce zajęła Szkoła Podstawowa

Celem konkursu była przede wszystkim popularyzacja czytelnictwa oraz rozbudzanie i rozwijanie aktywności artystycznej

w Trześniowie, natomiast pozostali uczestnicy otrzymali wyróżnienia. Ponadto każdy dostał słodki upominek – czekoladę, ciekawą książkę oraz jak na prawdziwych artystów przystało – sztalugę. Nagrody

zostały ufundowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Haczowie.

Uczniowie wykazali się bardzo dobrą znajomością treści utworu Roalda Dahla, a ich wizje fabryki

czekolady zrobiły ogromne wrażenie. Uczestnikom gratulujemy wygranych, a organizatorom pomysłu na bardzo ciekawą formę konkursu.

MM

**w ramach projektu „Zdalna szkoła”
pozyskała grant na zakup sprzętu
dla uczniów z terenu Gminy
w wysokości 59.993,25 zł**

Projekt jest odpowiedzią na obecną sytuację szkolnictwa, związaną z wprowadzeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, spowodowanym zakażeniami koronawirusem.

Dzięki przyznanemu dofinansowaniu, do 6 szkół podstawowych z terenu gminy trafił sprzęt, zaspokajający potrzeby 26 uczniów.

Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej nr 1 „Powszechny dostęp do szybkiego internetu” działanie 1.1 „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do specjalistycznego internetu o wysokiej przepływnościach” dotyczącego realizacji projektu grantowego pn.: Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

www.mapadotacji.gov.pl

■ GMINNY KONKURS PIĘKNEGO CZYTANIA

28 lutego 2020 r. w Szkole Podstawowej w Haczowie odbył się coroczny Gminny Konkurs Pięknego Czytania, organizowany we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Haczowie. Każdą miejscowość gminy reprezentowało dwóch uczniów z klas II lub III. Ze szkoły w Haczowie byli to uczniowie: Lena Długosz i Gabriel Filak, ze szkoły w Jabłonicy Polskiej: Emilia Krauz i Urszula Kielar. Z Jasionowa czytali Julia Giermańska i Bartosz Mrozek, natomiast szkołę w Malinowce reprezentowali Adrian Staroń i Jakub Malinowski. Wśród czytających byli też uczniowie z Trześniowa: Malwina Szurlej i Kamil Siudyła i ze Wzdowa: Liliana Knurek oraz Natalia Zbyl. Uczestnicy konkursu mieli do przeczytania fragmenty książki Wandy Chotomskiej pt. „Pięciopsiaczki”. Jury zostało postawione przed trudnym zadaniem, bowiem poziom był wyrównany. Po burzliwych obradach podjęto decyzję. I miejsce zdobyła Emilia Krauz, II miejsce – Gabriel Filak, III miejsce – Lena Długosz. Wszyscy uczniowie otrzymali pamiątkowe dyplomy, książki i słodycze, a zwycięzcy dodatkowe nagrody książkowe.

MM

■ Nie boimy się ratować życia!

9 czerwca pracownicy samorządowi z naszej Gminy włączyli się do akcji zainaugurowanej przez

Gminę Korczyna pt. „Nie boimy się ratować życia!”, w ramach której wspólnie oddali krew w Regionalnym

Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krośnie. Do przyłączenia się do akcji zapraszamy Gminę

Domaradz, Gminę Besko, Gminę Brzozów, Starostwo Powiatowe w Brzozowie i Gminę Dydnia.

Pamiętajmy, że każda pomoc dla krwiodawstwa jest bezcenna.

ROZBUDOWA BUDYNKU WTZ W HACZOWIE

W tym roku zakończyła się inwestycja gminna pt.: „Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa istniejącego budynku warsztatów terapii zajęciowej w Haczowie”.

Celem inwestycji była przede wszystkim poprawa komfortu i bezpieczeństwa użytkownika budynku przez osoby niepełnosprawne korzystające z niego jak i ich opiekunów.

W zdecydowanym stopniu została poprawiona funkcjonalność obiektu poprzez rozbudowę sali gimnastycznej, tak ważnej dla prawidłowej rehabilitacji

podopiecznych warsztatu, dobudowanie klatki schodowej z nowoczesnym systemem oddymiania, wykonanie zadaszenia tworzącego

wiatę, pod którą uczestnicy mogą pracować na „świeżym powietrzu”, wyminę stolarki okiennej i drzwiowej, wyposażenie łazienek

dla niepełnosprawnych, zwiększenie efektywności ekologicznej budynku, rozbudowa pomieszczeń biurowych.

Drużyna Harcerska „Płomyki” Haczów

DH „Płomyki” z Haczowa została powołana do życia 26 października 2017 roku na wniosek uczniów ówczesnych klas VIb i VII b oraz za zgodą Dyrektora Szkoły Podstawowej w Haczowie. Drużynową została dh. p.wd. Lucyna Węgrzyn, a przyboczną - dh. Dominika Bobola. Początkowo drużyna liczyła 31 harcerzy.

11 maja 2018 roku złożyliśmy uroczyste Przyrzeczenie Harcerskie na Cygórze – miejscu związanym z tradycjami haczowskiego harcerstwa. Od tego momentu staliśmy się pełnoprawnymi członkami harcerskiej braci. Już pół roku później spotkał nas wielki zaszczyt, bowiem nasza drużyna została wybrana Drużyną Sztandarową reprezentującą Hufiec ZHP Brzozów podczas obchodów stulecia Chorągi Podkarpackiej ZHP w Rzeszowie.

W 2019 roku jako jedna ze 144 drużyn harcerskich z całej Polski zdobyliśmy zaszczytny tytuł „Drużyny Niepodległości”, przyznawany przez Główną Kwaterę ZHP w Warszawie z okazji 100-lecia Związku Harcerstwa Polskiego.

W wychowaniu harcerzy kładziemy duży nacisk na działalność na rzecz drugiego człowieka. Bierzymy udział w wielu akcjach charytatywnych. Szczególne miejsce w naszym harcerskim kalendarzu zajmuje Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, z którą graliśmy już po raz drugi. Współorganizowaliśmy także zbiórkę zabawek dla chorych dzieci z oddziału onkologiczno-hematologicznego Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie – Prokocimiu oraz charytatywny maraton zumbi. W tym trudnym czasie pandemii nasi harcerze przekazali wodę i środki czystości na rzecz szpitala zakaźnego w Łąncucie (akcję organizowała OSP w Krościenku Wyżnym) oraz na rzecz Pogotowia Ratunkowego w Brzozowie (akcję organizowało Stowarzyszenie „InicJaTyWy” z Haczowa). Nasze starsze harcerki uszyły maseczki, które przekaza-

liśmy mieszkańcom gminy Haczów.

Bardzo ważnym aspektem pracy naszej drużyny jest wychowanie patriotyczne. Od początku istnienia drużyny, nasi harcerze uczestniczą w gminnych obchodach Narodowego Święta Niepodległości, np. trzymając wartę przy miejscach pamięci w Haczowie, a także biorąc udział w powiatowych obchodach rocznicy wybuchu II wojny światowej.

Wiele serca wkładamy także w pracę na rzecz środowiska lokalnego. Podjęliśmy służbę podczas Biegów Niepodległości im. Lotnej Kompanii Szturmowej por. Maczka, pełniąc dyżury w depozytach, podając sportowcom napoje, a także dekorując uczestników. Nasza drużyna przysłużyła się także podczas tworzenia questu o Haczowie „Historie bohaterów z perłą architektury w tle” oraz akcji sprzątnięcia brzegów Wisłoka na terenie wsi. W okresie przedświątecznym nasi harcerze dzielili się z mieszkańcami Haczowa Betlejemskim Światłem Pokoju, przywiezionym przez nas od słowackich skautów ze zlotu w Zakopanem, a w czasie świąt umilaliśmy haczowiakom czas Bożego Narodzenia harcerską koleją.

Nasi harcerze oprócz służby spędzają razem czas biorąc udział w różnych zlotach i biwakach. Tradycją stały się

już biwaki naszej drużyny organizowane na „Ranczu Zuzia” w Haczowie.

Największe emocje towarzyszyły nam podczas zlotu harcerskiego z okazji 75. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. W tym czasie braliśmy udział w miejskiej grze terenowej, „Nocnej Zmianie Miasta”, czyli przygotowaniu Warszawy na uroczystości 1 sierpnia, a przede wszystkim mieliśmy zaszczyt spotkać osobiście Powstańców z Batalionu „Ruczaj”, którym towarzyszyliśmy w uroczystościach środowiskowych. Z pewnością długo nie zapomnimy również atmosfery panującej w Warsza-

wie podczas godziny „W”.

DH „Płomyki” działa prężnie i cały czas się rozwija, a ostatnio nasza drużynowa – dh. p.wd. Lucyna Węgrzyn została wybrana na Komendantkę Hufca ZHP Brzozów.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom, które wspierają działalność naszej drużyny. Sympatyków Płomyków zapraszamy na nasz facebookowy profil – „DH Płomyki Haczów”.

Czuwaj!

dh. Dominika Bobola

LOTNA KOMPANIA por. STANISŁAWA MACZKA

w wojnie polsko-ukraińskiej 1919 r.

Witold Błaz

www.historycznyhaczow.pl

Przejmowanie administracji po zaborcach u schyłku I wojny światowej następowało stopniowo. W wyniku narastającego w armii austro-węgierskiej zjawiska dezercji do rodzinnej miejscowości powróciło około 200 służących w c.k. armii haczowian. Pod koniec października 1918 r. utworzyli oni oddział tajnej milicji, która zbrojnie przejęła posterunek żandarmerii austriackiej w Haczowie. Na początku listopada 1918 roku pod polską kontrolą znajdował się południowy i centralny obszar przyszłej odrodzonej Polski, jednak ostateczny kształt swoich granic II Rzeczpospolita zmuszona była wywalczyć w ciągu kolejnych miesięcy. Naturalnym dla Polaków było uznawanie za polskie takich miast jak Lwów, Wilno czy Poznań. Tymczasem do terenów Galicji Wschodniej roszczenia przedstawiali Ukraińcy, do Wileńszczyzny – Litwini oraz bolszewicy, do Pomorza i Śląska – Niemcy, zaś do Śląska Cieszyńskiego – Czesi. Na wieść o planowanym przyjeździe do Lwowa delegacji Polskiej Komisji Likwidacyjnej mającej przejąć władzę w mieście, Ukraińcy postanowili uprzedzić jej zamiary i 1 listopada 1918 roku dokonali przewrotu we Lwowie. Tego samego dnia rozpoczęły się polsko-ukraińskie walki o Lwów oraz przynależność Galicji Wschodniej do Polski, które trwały przez następne pół roku. Ukraińcy zdołali przejąć władzę również na prowincji, za wyjątkiem powiatów Brzozów, Jarosław, Krosno i Sanok, gdzie kontrolę sprawowali Polacy. 13 listopada ogłoszono utworzenie Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej z terytorium między Sanem, a Zbruczem na którym ukraińska władza zaczęła umacniać się i organizować armię. Na wieść o przejmowaniu przez siły ukraińskie kontroli nad coraz większą liczbą powiatów w kierunku zachodnim łącznie z powiatem leskim i zaistnieniu realnego zagrożenia dla Sanoka i okolic uformowała się w Haczowie grupa około 80 ochotników, która wyruszyła do Sanoka, gdzie weszła w skład 3. Batalionu Strzelców Sanockich. Wśród ochotników zgłoszonych w listopadzie i grudniu 1918 roku

znaleźli się: Adamczyk Paweł, Bemben Stanisław, Błaz Tadeusz, Boczar Gerard, Boczar Kazimierz, Boczar Stanisław, Boczar Paweł, Cymerman Jan, Denko Izidor, Ekiert Gerard, Ekiert Andrzej, Ekiert Józef, Folta Ignacy, Folta Władysław s. Jana, Folta Władysław s. Józefa, Folta Zygmunt, Jakiel Adam, Jakiel Jan, Jakiel Stanisław, Jakiel Tadeusz, Kawa Jan, Kielar Izidor, Kielar Jan, Kielar Karol, Kuźnar Stanisław, Łanda Stanisław, Matusz Gerard, Materna Kazimierz, Materna Michał, Materna Stanisław, Menet Tadeusz, Nowak Wojciech, Olbrycht Ignacy, Ostrowski Karol, Pojnar Tadeusz, Pojnar Jan, Pojnar Mieczysław, Pojnar Paweł, Parylak Konstanty, Pniewski Andrzej, Piotrowski Jan, Pelc Stanisław, Pełdiak Józef, Prajsnar Jan, Rajchel Henryk, Rajchel Władysław, Rajchel Wojciech, Rymar Ignacy, Rymar Stanisław, Rymar Władysław, Rozenbajgier Jan, Rozenbajgier Józef, Rozenbajgier Paweł, Rzepski Gerard, Rzepski Kazimierz, Rzepski Władysław, Sieniawski Władysław, Stepek Jan, Stepek Stanisław, Stepek Władysław, Stypuła Stanisław, Szajna Karol, Szmyd Czesław, Szmyd Stanisław, Szmyd Wojciech, Szyndlar Jan, Szyndlar Józef, Szuba Karol, Szuber Jan, Szuber Paweł, Wojtuń Izidor, Wojtuń Gerard, Wojtuń Stanisław, Wójcik Maciej, Wulw Stanisław, Wawszkowicz Izidor, Wawszkowicz Tadeusz, Zawojski Klemens, Ziemiański Stanisław, Zychowicz Józef.

Batalion związany został na kolejnych kilka tygodni walkami o utrzymanie w rękach polskich linii kolejowej Sanok-Chyrów oraz samego Chyrowa, który pod koniec listopada 1918 roku został odbity z rąk ukraińskich. Mimo początkowych sukcesów 7 grudnia wzmocnione siły ukraińskie na powrót zajęły Chyrów, co poskutkowało odwrotem oddziałów polskich do Sanoka. Na wieść o tym dowódca Armii „Wschód” gen. Tadeusz Rozwadowski rozpoczął kroki mające na celu zorganizowanie operacji odbicia Chyrowa, która miała się dokonać równocześnie z dwóch kierunków – Sanoka i Przemyśla. Dowódcą grupy sanockiej został płk Henryk Minkiewicz, zaś przemyskiej gen. Zyg-

munt Zieliński. Grupa płk Minkiewicza 20 grudnia odbiła po raz drugi miasto z rąk nieprzyjaciela. W nocy z 20 na 21 grudnia 3. Baon Strzelców Sanockich, w którym służyli haczowianie zajął kwatery w Zakładzie Ojców Jezuitów w Chyrowie. W wyniku reorganizacji w skład Baonu wchodziły kompanie: Borysławska, krośnieńska i sanocka nowo utworzona kompania karabinów maszynowych, dowództwo której objął por. Stanisław Maczek. Za kilka miesięcy, na początku procesu organizowania oficjalnych struktur Wojska Polskiego w kwietniu 1919 roku, większość żołnierzy Baonu wejdzie w skład 18. Pułku Piechoty 4. Dywizji Piechoty.

Po zdobyciu Chyrowa, w okresie pomiędzy 21 grudnia 1918, a 6 lutego 1919 roku stacjonujące w nim siły polskie stanowiące z grupą bryg. Minkiewicza liczącą około 1,6 tys. ludzi, 25 karabinów maszynowych i 12 dział skupiły się na zabezpieczeniu miasta przed działaniami dywersyjnymi nieprzyjaciela na liniach Chyrów-Sanok, Chyrów-Przemyśl oraz w kierunku Lwowa w okolicach miejscowości Grodowice, Berezów, Śliwnica, Suszyca Wielka. Jedyną w tym czasie formą działania ofensywnego stały się wypadły na placówki ukraińskie w formie szybkich akcji wykonywanych przez wybranych najlepszych i dobrze uzbrojonych żołnierzy, których celem było unieszkodliwienie pojedynczych stanowisk karabinów maszynowych, artylerii oraz niewielkich ruchliwych oddziałów wroga. Szczególnie skuteczna w tych działaniach była kompania dowodzona przez por. Stanisława Maczka, zaś służący w niej haczowianie „cudów waleczności dokazywali”¹⁾. Podczas zimowych walk poległo dwóch haczowian: **Tadeusz Wawszkowicz** oraz **Stanisław Wojtuń**, kilku odniosło lekkie rany²⁾.

Był to czas, kiedy w głowie ambitnego młodego i nieszablonego dowódcy jakim był por. Maczek, zaczął

Haczowianie, szturmowcy 3. Baonu Strzelców Sanockich przed Konwiktem oo. jezuitów w Chyrowie – styczeń/luty 1919 roku – większość z nich dwa miesiące po wykonaniu tej fotografii stanie się żołnierzami Lotnej (na pierwszym planie: Wojciech Szmyd (stryj autora), po prawej: Paweł Szuber, stoją od lewej: Józef Szynklar, Józef Szuber, Józef Żychowicz, Stanisław Łanda, Gerard Wawszkowicz) – archiwum własne autora.

pojawiać się pomysł utworzenia zdolnego do szybkiego przemieszczania się w terenie mobilnego oddziału na wozach, złożonego z wyselekcjonowanych najlepiej wyszkolonych i wyposażonych żołnierzy, który za kilka tygodni urzeczywistni się w postaci „**Lotnej Kompanii Szturmowej**”. Równocześnie do tych wydarzeń utworzona została w Sanoku specjalna grupa por. Spiry z zadaniem ubezpieczania tyłów, operująca na linii Zagórz-Łupków oraz w okolicach Baligrodu, (w której również służyli haczowianie).

Na początku lutego 1919 roku siły polskie podjęły jeszcze nieudaną próbę ofensywy na Sambor. Po niej bryg. Minkiewicz objął dowództwo w Przemysłu, zaś kierowanie grupą chyrowską przypadło ppłk Mieczysławowi Linde. Przed nowym dowódcą stało zadanie obrony Chyrowa oraz wysuniętych placówek przed nękającymi je atakami nieprzyjaciela, z którego wywiązał się znakomicie. Na szczególną uwagę zasługuje przeprowadzona w tym czasie akcja na Smereczną, której celem było wyeliminowanie szczególnie uciążliwego stanowiska artyleryjskiego, a w której zasłużył się m.in. oddział dowodzony przez por. Maczka. Stan taki trwał do 25 lutego 1919 roku, kiedy to rozpoczęło się wymuszone na Ukraińcach przez państwa koalicyjne zawieszenie broni³⁾.

W kwietniu 3. Baon Strzelców Sanockich przesunięty został pod Lwów na rejon Sądowej Wiszni, zaś jego miejsce na odcinku chyrowskim zajęła 3 Dywizja Legionowa. Prowadzone przez polskie oddziały działania zaczepne doprowadziły do odblokowania Lwowa i odsunięcia groźby ostrzału artyleryjskiego.

Kwiecień 1919 roku przyniósł tworzenie planów ostatecznego rozprawienia się z Armią Halicką oraz zmiany organizacyjne w armii polskiej. Rozpoczęła się budowa oficjalnych struktur Wojska Polskiego, a działające dotychczas prowizoryczne oddziały ochotnicze porządkowano, ujednoczono i uzupełniano żołnierzami z poboru regularnego roczników 1896-1901. 3. Baon Strzelców Sanockich rozformowano, zaś żołnierzy w tym haczowian wcielono w większości do 18. Pułku Piechoty nowo utworzonej 4. Dywizji Piechoty. Porucznik Stanisław Maczek, który zasłynął w walkach pod Chyrowem w akcjach rozpoznawczych i mobilnych został wezwany do sztabu 4. Dywizji Piechoty dowodzonej przez gen. Franciszka Aleksandrowicza, gdzie otrzymał propozycję utworzenia ze swoich „szturmowców” oddziału manewrowego w sile kompanii działającego na szczeblu dywizji. Propozycję przyjął, powstała „**Lotna Kompania Pościgowa 4. Dywizji Piechoty**” zwana później „**Lotną Kompanią Szturmową**”⁴⁾. „Lotna” była jednostką niezwykłą, działającą jako samodzielny oddział w strukturze dywizji. Por. Maczek przyjmował do niej jedynie ochotników, starannie wyselekcjonowanych żołnierzy znanych z akcji zaczepnych całego Batalionu Strzelców Sanockich. W jej skład weszli: oficerowie, poczet dowodzenia, zwiad konny, cztery plutony strzelców na wozach uzbrojone w karabiny i granaty oraz pluton ciężkich karabinów maszynowych na wozach (początkowo 4 ckm ostatecznie 12 i 2 moździerze) – łącznie około 180 żołnierzy. Była oddziałem wysoce mobilnym o dużej sile ognia. Powierzano jej niejednokrotnie trudne

zadania, które wykonywała często na pozycjach wysuniętych 30 km przed 4. Dywizją Piechoty. Służyło w niej wielu haczowian, m.in.: **Wojciech Szmyd, Michał Materna, Stanisław Łanda, Władysław Stepek, Izidor Kielar, Jan Kielar, Karol Kielar, Karol Szajna, Wojciech Rajchel, Jan Rozenbajgier, Paweł Szuber, Izidor Wawszkowicz, Stanisław Wojtuń.**

W połowie maja 1919 roku rozpoczęła się polska akcja ofensywna na Wołyniu i w Galicji Wschodniej. Celem jej było całkowite rozbicie sił ukraińskich, odzyskanie obszarów Galicji Wschodniej oraz zapewnienie bezpośredniego połączenia Polski z Rumunią. W skład polskich sił weszły: Armia gen. Hallera z 1. i 2. Dywizją Strzelców, grupą gen. Karnickiego z jednym wzmocnionym pułkiem jazdy, a także grupa gen. Iwaszkiewicza z 4 Dywizją Piechoty (m.in. z 18 Pułkiem Piechoty, 10 i 37 Pułkiem Piechoty oraz „Lotną” w których służyli haczowianie), 3. Dywizją Legionową, 12. Pułkiem Artylerii Piechoty oraz wszystkimi siłami frontu galicyjskiego⁵⁾. Plan zakładał przeprowadzenie manewru oskrzydłającego jednostronnego, z działaniami pomocniczymi w celu osiągnięcia pełnego okrążenia sił przeciwnika⁶⁾. Armia gen. Hallera miała na celu opanowanie w pierwszej fazie operacji linii kolejowej Lwów-Krasne-Brody, co miało doprowadzić do zabezpieczenia lewego skrzydła przez osiągnięcie linii Styru i opanowanie trójkąta Łuck-Dubno-Równe. Następne jej działania miały być uzależnione od powodzenia akcji opanowania przez grupę gen. Iwaszkiewicza linii Stryj-Brzeżany-Tarnopol. W celu osiągnięcia tych założeń grupa gen. Iwaszkiewicza po przełamaniu frontu na odcinku Chyrow-Mościska, w pierwszej fazie operacji miała osiągnąć linię Sambor-Stary Sambor, a w kolejnej opierając się na lewym skrzydle o błota Dniestru jej celem miało być opanowanie linii Stryj-Mikołajów. Na prawym skrzydle grupa gen. Iwaszkiewicza opierając się o Karpaty miała na celu odciąć siły nieprzyjacielskie od części galicyjskiej⁵⁾.

Na początku ofensywy majowej Lotna Kompania Szturmowa por. Maczka pełniła funkcję ochrony Stanowiska Dowodzenia dowódcy 4. Dywizji Piechoty, jednak już wkrótce zostały jej powierzone bardziej spektakularne zadania bojowe. W obliczu trudności jakie stanęły przed pułkiem czołowym w opanowaniu Drohobycza por. Maczek, który lata gimnazjalne spędził w tym mieście wysunął propozycję do wykorzystania Lotnej. Po uzyskaniu zgody, 17 maja

podciągnął wozy ze swym oddziałem do ostatniej przed miastem osłony terenowej, a następnie podzielił kompanię na mniejsze oddziały szturmowe z granatami ręcznymi i wskazał swoim żołnierzom strategiczne punkty w mieście do osiągnięcia po zapadnięciu zmroku. Po zapewnieniu sobie ognia artylerii w pewne miejsca na obrzeżach miasta celem odwrócenia uwagi, rozpoczął realizację planu. Z uwagi na obstawienie zachodniej strony przez stanowiska karabinów maszynowych nieprzyjaciela, wraz z dwoma plutonami ominął je od wschodu sobie znanymi ścieżkami kierując się najkrótszą drogą w okolice dworca głównego i przylegającej do niego „odbenzyniarni”. *„Bagnet na broń! Naprzód! – padł rozkaz por. Maczka i już Lotna wpadła na przedmieście Drohobycza, zajmując domy jeden po drugim, ulicę za ulicą. Nieprzyjaciel tak szybko zaskoczony ratuje się ucieczką, na złamanie karku. Lotna jest już w centrum miasta, na ulicach zaczyna się walka na kolby i pięści”*⁷⁷⁾. Zdecydowany i błyskawiczny szturm sparaliżował reakcję Ukraińców, którzy popadli w panikę. Wsparcia kompanii udzieliła również polska ludność cywilna. Po krótkiej walce przy użyciu granatów ręcznych dopiero na dworcu kolejowym udaje się opanować trzy gotowe do ewakuacji pociągi, w tym jeden z artylerią. Drohobycz został zdobyty. *„Na ulicy żołnierze zapalili światło i zaczęli śpiewać ulubioną piosenkę: „Już Lotna Kompania w Drohobyczu stoi”*. Na odgłos tej piosenki wszystkie okna otwarto i oświetlono. Przyszli ci dawno oczekiwani. Wiadomość tę powtarzano okrzykiem: Niech żyje polskie wojsko! Niech żyje Lotna! Niech żyje porucznik Maczek!”⁷⁷⁾.

Następnego dnia czekało już na Lotną kolejne zadanie. Posuwająca się na kierunku Chyrów-Borysław 3. Dywizja Legionowa utknęła w górzystym i zalesionym terenie w okolicy Schodnicy, zaś 9 Pułk Ułanów będący oddziałem łącznikowym między dywizjami związany został walkami pomiędzy Drohobyczem a Borysławiem tracąc swego dowódcę i jednocześnie możliwości manewrowe. Wobec zaistniałej sytuacji, rankiem 18 maja por. Maczek otrzymał rozkaz do natychmiastowego działania i uderzenia na nieprzyjaciela wzdłuż szosy Drohobycz-Borysław celem przeskrydlenia oporu Ukraińców. Przemieszczająca się szybko kolumna wozów Lotnej poprzedzona konnym zwiadem ominęła od wschodu kompleks lasów w którym utknął 9 Pułk Ułanów, zatrzymując się około trzech kilometrów przed Borysławiem. Spostrzeżono zbliżającą się w jej

kierunku masę ludzi, zaś z Borysławia dochodził dźwięk setek syren z szybów naftowych (na znak syreny warsztatów „Nafta” zagrały syreny w całym zagłębiu naftowym) oraz bijących dzwonów kościelnych. Okazało się, że na wieść o zbliżającym się wojsku Polacy wznieśli powstanie i po kilku strzałach opanowali miasto, po czym wyszli oddziałowi na powitanie. *„Ludność Borysławia z radości nie wiedziała jak Lotną przyjąć i jak ugościć obstępując ją gromadą. Ludzie głaskali i całowali „Kubusia” (konia na którym jechał por. Maczek) ciesząc się i płacząc z radością. Ponad tłumem unosiły się w górę ręce na powitanie. Szpazm szczęścia wstrząsnął tym zwartym tłumem, obrzucano Lotną kwiatami i częstowano czym kto mógł. Był to naprawdę tryumfalny pochód. Kto był przy zajęciu zagłębia naftowego, ten może uważać się za wybrańca losu i na całe życie zachować wspomnienia tak pięknych chwil, jakie nie każdemu sądzone jest przeżywać”*⁷⁷⁾. Następnego dnia na rozkaz dywizji kolumna ruszyła w kierunku Stryja, zajętego już przez polskie oddziały, po czym zdobyła po ciężkich walkach Chodorów docierając 27 maja 1919 roku do Kałusza.

Błyskawiczne wysunięcie się Lotnej Kompanii na Kałusz przez opanowany już Stryj spowodowało takie zaskoczenie, że ukraiński baon siczowy nie zdążył rozwinąć akcji obronnej i wysadzić przygotowanego do zniszczenia mostu na rzece Łomnica przepływającej na południowy-wschód od miasta. Duży most konstrukcji drewnianej został przygotowany do zniszczenia poprzez ułożenie w dwóch miejscach mostu stert suchego łatwopalnego materiału wraz ze skrzyniami ręcznych granatów. W akcji uratowania i zdobycia mostu zasłynął m.in. haczowianin **Stanisław Wojtuń**. Kiedy Lotna podeszła do mostu, bliższa sterta stała już w ogniu, druga zaś była jeszcze niezapalona. Szpica kompanii zbiegając w kierunku mostu, została ostrzelana gradem pocisków z zabudowań zlokalizowanych na przeciwległym brzegu. Dwóch żołnierzy zostało rannych. Haczowianin **Stanisław Wojtuń** oraz Kazimierz Żywiec z Krościenka Wyżnego podbiegli do palącej się sterty i pod ostrzałem osłonowym własnej kompanii zrzucili do wody palący się materiał wraz ze skrzyniami wypełnionymi granatami. Obaj za tę akcję odznaczni zostali Krzyżami Srebrnymi Orderu Virtuti Militari. W ten sposób Lotna zdobywając most na Łomnicy otworzyła drogę na Stanisławów, do którego wkroczyła 28 maja. Powitana została przez członków Polskiej Organizacji Wojskowej oraz straży obywatelskiej, którzy wyjechali jej naprzeciw zaimprovizowanym pocią-

giem. Część żołnierzy wraz z por. Maczkiem wjechała do miasta pociągiem, pozostali dołączyli w wyścigu z 9. Pułkiem Ułanów⁴⁾. Po zajęciu Stanisławowa front ustabilizował się, zaczął się upalny suchy czerwiec, zaś Lotna objęła dozоровanie Dniestru celem ubezpieczenia 4. Dywizji Piechoty od strony Pokucia. Jeszcze tego samego dnia zdobyła nieuszkodzony most na Dniestrze pod Niżniowem zmuszając resztki sił ukraińskich do wycofania się do trójkąta pomiędzy Żółtą Lipą, Dniestrem i Zbruczem.

28 maja rozpoczął się drugi etap polskiej ofensywy. Po utracie Tarnopola delegacja Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej rozpoczęła w Lwowie negocjacje ze stroną polską. Pomimo tego, 8 czerwca siły ukraińskie podjęły udaną kontrofensywę w kierunku Czortkowa. Lotna skierowana została do odwołu dywizji w okolice Czerniowa koło Żurawna. Po przejściowych problemach i przy współudziale artylerii odzyskała kontrolę nad wioską, zaś por. Maczek otrzymał za tą akcję osobistą pochwałę od Józefa Piłsudskiego wizytującego oddziały na froncie. W kolejnym etapie ofensywy Lotna przepравиła się na łodziach przez Dniestr, zdobyła Buczaczy i utrzymała go przez 8 dni, co dało czas 4 Dywizji Piechoty na budowę mostu na Dniestrze i skuteczną przeprawę⁸⁾. Za swoje wyczyny bojowe Lotna Kompania stała się ulubienicą dywizji, a na jej żołnierzy patrzono z podziwem.

Po zajęciu Buczacza, dowództwo 4. Dywizji Piechoty odwiedziła delegacja 10. Dywizji Piechoty gen. Żeligowskiego z prośbą o oddelegowanie Lotnej do wykonania zadania specjalnego wysokiego ryzyka na terenie jej działań. Przed oddziałem por. Maczka stało wyzwanie przeprowadzenia pionierskiej na tamte czasy akcji ewakuacji grupy dziewcząt, ziemianek chroniących się w klasztorze Sióstr Urszulanek w Jazłowcu. Miały one być wywiezione bezpiecznie z terenu kontrolowanego przez siły ukraińskie poza obszar działań wojennych. Por. Maczek przyjął propozycję stawiając warunek, że wypad poprowadzi Lotna i drugiej nocy po własnym rozpoznaniu. Akcję zaplanował dwuetapowo. Pierwszej nocy miał odbyć się zwiad, kolejnej natomiast szturm zrealizowany przez Lotną podzieloną na dwa pododdziały dowodzone przez podch. Zawadowskiego oraz por. Czerniatowicza. W akcji zasłynęli haczowianie **Izidor Kielar** oraz **Karol Szajna**, którzy odznaczni zostali za nią Krzyżami Srebrnymi Orderu Virtuti Militari. W pierwszej fazie operacji **Izidor Kielar** wybrany został przez dowódcę do

zwiadu wraz z trzema innymi żołnierzami, zaś w drugiej 6 lipca 1919 roku będąc członkiem grupy bojowej dowodzonej przez podch. Zawadowskiego „wpadł pierwszy do okopów batalionu ukraińskiego i wziął do niewoli 1 oficera”, po czym przeciwnik opuścił ważną i dobrze umocnioną pozycję tracąc kilku ludzi. W czasie kontrataku ukraińskiego, będąc rannym w obie nogi bronił zdobytej pozycji do czasu nadejścia z pomocą całej kompanii. W czasie wycofywania się kompanii **Karol Szajna** osłaniał wraz z czterema szeregowcami odwrót plutonu, co umożliwiło ewakuację bez poniesienia strat⁹⁾. W zakończonej sukcesem akcji brał udział również 14. Pułk Ułanów nazwanych później „Jazłowieckimi”.

Następnie Lotna przebyła szlak Czortków – Skala Podolska n. Zbruczem, podczas którego ciągle była przednim oddziałem na czołe 4. Dywizji Piechoty. Po dojściu wojsk polskich do linii Zbrucza w lipcu 1919 roku i całkowitym rozbiciu sił Zachodnio-ukraińskiej Republiki Ludowej, weszła w życie umowa zawarta w maju tego roku pomiędzy Polską, a Ukraińską Republiką Ludową. Na jej mocy Ukraińcy zrzekli się praw do Lwowa i innych miast Małopolski Wschodniej aż do rzeki Zbrucz (która stała się rzeką graniczną), w zamian za pomoc w walce z bolszewikami. Jesienią 1919 roku oddział wraz z 4. Dywizją Piechoty przegrupowany został na Wołyń, gdzie kontynuował szlak bojowy już w wojnie z bolszewikami. Zimą 1919/1920 Stanisław Maczek rozstał się z Lotną otrzymując nowy przydział, zaś Lotna wcielona została do struktur 18 Pułku Piechoty otrzymując nazwę 1. Kompanii Karabinów Maszynowych.

Lotna Kompania Szturmowa 4. Dywizji Piechoty por. Stanisława Maczka zwana też **Lotnym Oddziałem Pościgowym** była oddziałem niezwykłym, którego zadania

w dzisiejszych czasach wykonują jednostki specjalne wojska. **Cechał ją nowatorski i nieszablony jak na swoje czasy sposób przeprowadzania akcji bojowych, który zawdzięczała niezwykłym zdolnościom i umiejętnościom swojego dowódcy oraz tworzących ją wyselekcjonowanych najlepszych żołnierzy. Jej atutem były duże zdolności mobilne dzięki wykorzystaniu „podwód” połączone z elementem zaskoczenia, co dawało potężną skuteczną siłę. Żołnierze innych jednostek, którzy mieli okazję obserwować akcje Lotnej wspominali: „Nigdy nie zapomnę tego boju z „nalotu”, jak i tego pioruńskiego działania z „podwód”¹⁰⁾. Por. Maczek wspomina zaś w swojej autobiografii: „Jak łatwo to było dowodzić wami, kochani moi chłopcy z lotnej, jak łatwo mieć sukcesy. Wj z Krosna, Odrzykonja, Haczowa i Sanoka i wy tak bliscy mi ze Lwowa i Boryslawia”¹¹⁾.**

Planujemy „WYPRAWĘ MOTOCYKLOWĄ SZLAKIEM BOJOWYM LOTNEJ KOMPANII por. STANISŁAWA MACZKA oraz 18. PUŁKU PIECHOTY 4. DYWIZJI PIECHOTY 1920-2020”. Przed nami do przejechania trasa o długości około 1600 km szlakiem bojowym LOTNEJ oraz 18 PP z okresu jego walk na Froncie Wołyńskim podczas wojny z bolszewikami w 1920 roku. Szczególnym punktem wyprawy będzie odwiedzenie po raz pierwszy po 100 latach miejsca prawdopodobnego spoczynku w bezimiennej mogile zbiorowej **Wojciecha Szmydy** (stryj autora) - haczowianina, żołnierza Lotnej oraz 18 PP poległego w starciu II Batalionu 18 PP z Konarmią Budionnego pod Korcem 1 lipca 1920 roku (około 60 km na wschód od Równego w kierunku Kijowa), podczas którego wielu haczowiaków dostało się do niewoli bolszewickiej.

Trwają również nieprzerwanie prace nad upamiętnieniem historii ogromnych tradycji wojskowych Haczowa w postaci publikacji, która docelowo opisywać będzie ponad 100 niezwykłych postaci, ich czyny oraz szlaki bojowe oddziałów, których byli częścią ze szczególnym uwzględnieniem lat 1918-1921. Ze względu na rozległość tematyki znajdują się one ciągle na etapie gromadzenia, analizy i segregowania dokumentacji. Dlatego zwracam się do tych z Państwa, którzy posiadają w swoich domowych zbiorach materiały archiwalne związane z wspomnianą tematyką i jeszcze ich nie udostępnili z prośbą o kontakt osobisty lub mailowy na adres: pocza@historycznyhaczow.pl. Więcej informacji na stronie: www.historycznyhaczow.pl.

Bibliografia:

¹⁾Zygmunt Jaślar „HACZÓW NIEZWYKŁA OSADA SZWEDZKO-NIEMIECKA MONOGRAFJA” Jasło 1936, s. 32

²⁾Władysław Rozenbajgier – Rękopis kroniki gromady Haczów

³⁾Ks. Jan Poplatek T.J. Dzieje KAMPANII POLSKO-RUSKIEJ POD CHYROWEM 1918-1919

⁴⁾Stanisław Maczek OD PODWODY DO CZOŁGA – WSPOMNIENIA WOJENNE 1918-1945 Londyn 1984

⁵⁾Witold Hupert ZAJĘCIE MAŁOPOLSKI WSCHODNIEJ I WOŁYNIA W ROKU 1919 Oświęcim 2016

⁶⁾Piotr Potomski – GENERAL BRONI STANISŁAW WŁADYSŁAW MACZEK (1892-1994) Warszawa 2008

⁷⁾Naród i Wojsko, 19-lecie wyzwolenia Zagłębia Naftowego, 26 czerwca 1936, nr 26

⁸⁾1 BATALION STRZELCÓW – ZARYS HISTORJI WOJENNEJ FORMACJI POLSKICH 1918-1920 Warszawa 1931, s. 3

⁹⁾CAW właściwe akta osobowe

¹⁰⁾PRZEGLĄD KAWALERII I BRONI PANCERNEJ Kwartalnik Historyczny nr 25, 1962 s. 30

¹¹⁾Stanisław Maczek OD PODWODY DO CZOŁGA – WSPOMNIENIA WOJENNE 1918-1945 Londyn 1984, s. 36

Inspiracje naszych gospodyń

● Pyszne proziaki

SKŁADNIKI:

- 1 kg mąki pszennej
- 2 szkl maślanki
- 2 jajka
- 2 łyżeczki sody oczyszczonej
- 1 płaska łyżeczka soli
- 1 łyżeczka cukru

WYKONANIE:

Na stolnicę dać przesianą mąkę z solą, cukrem i sodą. Dodać roztrze-

pane jajka i kefir. Wszystko wysiekać nożem, a następnie wyrabiać, aż ciasto będzie gładkie i jednolite. Wyrobite ciasto rozwałkować na grubość około 1 cm i przy pomocy wykrawaczki do pierogów wykrawać krążki o średnicy 6-7 cm. Wykrojone krążki ułożyć na stolnicy, przykryć ściereczką i zostawić na 15 minut. Proziaki piec na patelni bez tłuszczu ok 10 minut, odwracając co minutę, kontrolując stopień zarumienienia. Placuszki będą jeszcze rosły podczas pieczenia.

Samoloty ppłk. Józefa Meneta

7.

Historia lotnictwa to dzieje człowieka i latających maszyn udoskonalanych, coraz to lepszych i bezpieczniejszych. Bohater naszego cyklu artykułów zapisał się na trwałe w historii polskiego lotnictwa powojennego latając na kolejnych coraz to nowszych maszynach. W poprzednich odcinkach przedstawione zostały samoloty przedwojenne i powojenne opracowane przez polskich konstruktorów, inżynierów oraz samoloty konstrukcji radzieckiej będące na użytkowaniu polskiego lotnictwa bezpośrednio po II wojnie światowej. Były to klasyczne maszyny szkolne, treningowe, turystyczne napędzane silnikami tłokowymi. Dzisiejszy odcinek cyklu poświęcony jest maszynie o nazwie TS-11 Iskra – samolotowi ikonie, legendzie polskiego lotnictwa. Była to pierwsza polska konstrukcja o napędzie odrzutowym, a zarazem kolejne dzieło wybitnego polskiego przedwojennego konstruktora inż. Tadeusza Sołtyka. We wcześniejszych numerach WG opisane zostały konstrukcje inż. Sołtyka wraz z doskonałym TS-8 Bies. Duży wkład w rozwój samolotu TS-11 Iskra miał bohater naszego artykułu płk. Józef Menet. Był on pilotem doświadczalnym tego samolotu. W dniu 5 lutego br. minęła okrągła 60. rocznica pierwszego oblotu Ts-11 Iskra. Przez dziesięciolecia dwudziestego i dwudziestego pierwszego wieku na Iskrze wyszkoliło się tysiące polskich pilotów. Geneza powstania samolotu sięga końca lat pięćdziesiątych ubiegłego wieku, kiedy w państwach europejskich powstała koncepcja, która wskazywała jako bardziej celowe i oszczędne szkolenie pilotów na specjalnie zaprojektowanych samolotach odrzutowych prostych w konstrukcji i tanich w eksploatacji pozwalających na kompleksowe wyszkolenie pilota wojskowego. Zlecenie opracowania takiego właśnie samolotu zlecono zespołowi konstrukcyjnemu z Instytutu Lotnictwa kierowanemu przez inż. T. Sołtyka. Prace trwały w latach 1957-1960. Dużym wyzwaniem był napęd samolotu. Początkowo prace nad krajowym napędem odrzutowym nie przynosiły wymaganego rezultatu. Potrzebna była nowa technologia. Wybór padł na jednostkę produkcji brytyjskiej o nazwie Viper 8. Względny polityczny oraz zakaz sprzedaży silników do celów wojskowych przez władze Wielkiej Brytanii spowodował, że 3 szt. tych silników zakupiono drogą okrężną przez Jugosławię, która miała większe możliwości ich nabycia. Po latach opierając się na zakupionych jednostkach napędowych opracowano własny silnik o nazwie: HO-10, następnie SO-1, aż do dopracowanej konstrukcji SO-3. Ich produkcja odbywała się w WSK Rzeszów. Pierwsze obloty potwierdziły, że samolot spełnia postawione wymogi. Powoli, ale skutecznie dążono do uruchomienia produkcji seryjnej. Bardzo ciekawym epizodem, który miał miejsce przed rozpoczęciem produkcji seryjnej był konkurs na standardowy odrzutowy samolot szkolno-treningowy dla Układu Warszawskiego ogłoszony przez ZSRR. W szranki stanęły trzy konstrukcje: czechosłowacki L-29 Delfin, polski TS-11 Iskra i radziecki Jak-30. Na początku sierpnia 1961 r. trzeci prototyp Iskry z dwoma pilotami na pokładzie: mjr inż. Józefem Menetem i inż. Andrzejem Ablańowiczem wykonał przelot etapami Mińsk-Smołeńsk- Kubinka do Moskwy gdzie na lotnisku Monino, Iskra i dwa pozostałe samoloty biorące udział w konkursie poddawane były próbom porównawczym. Z uwagi na metody, sposób rywalizacji konkurencyjnych zespołów, które nie zawsze były obiektywne, próby porównawcze zostały nazwane przez polską delega-

Na zdjęciu inż. Sołtyk (po lewej) w rozmowie z J. Menetem

cję „bitwą pod Monino” W toku przeprowadzonych prób Iskra uzyskała bardzo wysoką ocenę komisji prowadzącej badania zwłaszcza w zakresie rozwiązań eksploatacyjnych i technicznych. Mimo że miała największe szanse na wygraną i związany z tym kontrakt na duże pieniądze oraz produkcję na wielką skalę, to konkurs nie zakończył się dla samolotu szczęśliwie. Zwycięzca został wybrany nie pod względem walorów lotnych, eksploatacyjnych, czy też ekonomicznych lecz stricte politycznych. Został nim czechosłowacki L-29, drugie miejsce zajęła nasza Iskra, trzecie rosyjski Jak-30. Zwycięzca został podstawowym samolotem szkolnym państw Układu Warszawskiego za wyjątkiem Polski. Po części był to wynik odgórnego podziału produkcji samolotów w krajach tzw. „Demokracji Ludowej” dokonanych przez władze ZSRR. Polska miała koncentrować się na produkcji samolotów rolniczych, Czechosłowacja: szkolnych, a „brat ze wschodu”: samolotów bojowych. Pomimo takiego wyniku konkursu produkcja samolotu w Polsce została obroniona. Siły zbrojne PRL czechosłowackiego L 29 zwanego Delfinem nigdy na uzbrojenie nie przyjęły. Uznano, że za dużo wysiłku włożono w konstrukcję Iskry, by teraz latać gorszym samolotem.

Produkcję seryjną uruchomiono w wytwórni WSK PZL

w Mielcu. Wyprodukowano 420 szt. tego samolotu z czego ok. 60 szt. wyeksportowano do Indii. Państwo to stało się jedynym poza naszym krajem użytkownikiem tych samolotów, z których byli bardzo zadowoleni. Wycofali je z użytkowania dopiero w grudniu 2004 r. W latach dziewięćdziesiątych 40 Iskier sprzedano do USA, 4 do Australii i 3 do Wielkiej Brytanii, gdzie służą do dnia dzisiejszego jako latające eksponaty historyczne. W Polsce część z wycofanych z eksploatacji samolotów zełomowano, część pełni funkcje eksponatów muzealnych lub pomników. Warto wspomnieć, że na Iskrze ustanowiono cztery rekordy świata w zakresie prędkości w locie o długości 100 km, prędkości w obwodzie zamkniętym 500 km odległości lotu, prędkości na ograniczonej wysokości która wyniosła: 839 km/h. Ciekawostką jest fakt, iż uprzedni rekord prędkości został ustanowiony przez znaną kosmonautkę Walentinę Tierieszkową, niespełna kilka dni przed wyczynem Polaków. Dwa lata później włoski samolot Aeromacchi MB326 poprawił rekord Iskry. Prace nad rozwojem Iskry nie ustawały, wciąż produkowano nowe wersje wyposażając je w doskonalsze silniki. Wdrożenie do służby w lotnictwie polskim nowego samolotu skróciło proces szkolenia oraz ilość typów stosowanych maszyn. Samoloty poza procesem szkolenia były wykorzystywane do okresowego treningu wykwalifikowanych pilotów w lotach na zadania bojowe, bez używania kosztownych samolotów bojowych. Zależnie od planowanego zadania samolot można było wyposażać w odmianę myśliwską, myśliwsko szturmową, rozpoznawczą itp. Jak zostało wyżej wspomniane na TS-11 Iskra wyszkoliło się tysiące polskich pilotów. Obecni piloci F-16, MiG-29, Su-22, to lotnicy, którzy swoje umiejętności szlifowali właśnie na tym typie samolotu. Pomimo upływających lat i eksploatacji lotnicy wyrażają się o nim w samych superlatywach. W wywiadach przyznają, że: główną zaletą Iskry jest to, że potrafi wybaczyć wiele błędów. Jest przewidywalna, stabilna, dopracowana aerodynamicznie, łatwa w pilotażu, choć nie lubiąca gwałtownych manewrów. Ma mocne podwozie, umiarkowanej mocy silnik, przestronną i dobrze rozplanowaną kabinę z doskonałą widocznością. Ze względu na właściwości lotne i doskonałość jej skrzydła piloci czasami porównują do szybowca. Konstrukcja maszyny pozwala bowiem na lot z wyłączonym silnikiem. np. z wysokości 1000 metrów bez pracującego silnika można przelecieć ok. 11 kilometrów. Jednak służba tych leciwych maszyn powoli dobiega końca. Jak mówią piloci Iskra gaśnie. W przyszłym roku ma zostać wycofana z uzbrojenia Polskiego Lotnictwa Wojskowego. Zastąpi ją wdrażana od kilku lat bardzo nowoczesna, ale niestety nie polska, konstrukcja włoskiego koncernu Leonardo: samolot Alenia Aeromacchi M-346, który w Polsce nazwany został: Bielik. Nie znaczy to jednak, iż całkowicie pożegnamy ten zasłużony samolot na polskim niebie. W służbie pozostawać bę-

dzie przez kilka lat zespół akrobacyjny Biało-Czerwone Iskry mający na wyposażeniu te samoloty, który swoimi akrobacjami uświetnia pokazy lotnicze i uroczystości państwowe tak w Polsce jak i na całym świecie. Zespół Akrobacyjny „Biało-Czerwone Iskry” jest kontynuato-rem utworzonego w 1969 roku w 60. Lotniczym Pułku Szkolnym w Radomiu zespołu „Rombik”. Od 1991 roku przyjął oficjalną nazwę Zespół Akrobacyjny „Iskry”, a w 2000 zmienił na „Biało-Czerwone Iskry”. Początkowo prezentował się w składzie czterech samolotów, a pod koniec lat dziewięćdziesiątych latał formacją dziewięciu maszyn. Od 2000 roku stacjonuje w Dęblinie, a znakiem rozpoznawczym Iskier jest malowanie w biało-czerwonych barwach. Kończąc niniejszy artykuł nie sposób nie dodać do beczki miodu łyżki dziegciu, gdyż na Iskrze kończy się niestety polska myśl techniczna w zakresie konstruowania, budowy odrzutowych samolotów szkolno- bojowych. Przez okres 60 lat od daty oblotu prototypu samolotu Iskra do chwili obecnej skonstruowano dwa projekty samolotów, które mogły ją z powodzeniem zastąpić. tj. TS-16 Grot i PZL I-22 Iryda. Sukcesywnie rozwijane mogły zapewnić polskiemu lotnictwu rodzimy sprzęt na światowym poziomie oraz być hitem eksportowym naszego kraju. Na produkcję pierwszego z nich Polska nie dostała zgody od ZSRR. Drugi przypadł w okresie transformacji systemowej, ulegając szkodliwej modzie i trendom, wszechobecnej negacji wszystkiego co polskie, „bo zachodnie było lepsze”.

KONSTRUKCJA:

Dwumiejscowy, a w wersji „Iskra 200 BR” jednomiejscowy, średniopłat o konstrukcji metalowej. Skrzydła dwudźwigarowe, kadłub o konstrukcji półskorupowej.

Przód kadłuba stanowi kompozytowa osłona przedziału awioniki. Centralna część kadłuba przechodzi w belkę ogonową, pod którą podwieszony jest silnik. Kabina zakryta, ciśnieniowa i klimatyzowana, fotele katapultowane. Usterzenie – konstrukcja półskorupowa z blachy. Podwozie trójpodporowe z kołem przednim, chowane w locie.

DANE TECHNICZNE:

- załoga – dwie osoby (uczeń z przodu i instruktor z tyłu)
 - długość – 11,15 m
 - rozpiętość – 10,06 m
 - wysokość – 3,50 m
- powierzchnia nośna – 17,50 m²
 - masa własna – 2560 kg
 - masa całkowita – 3724 kg
- maksymalna masa startowa 3840 kg
- napęd : silnik WSK SO-3W o ciągu 10,80 kN (1100 kG)
- (prędkość maksymalna – 720 km/h na wys. 5000 m
 - zasięg – 1260 km
 - pułap operacyjny – 11 000 m
 - prędkość wznoszenia – 14,8 m/s

UZBROJENIE:

- w przedniej części kadłuba zabudowane jedno działko NS-23, lub NR-23 kal. 23 mm ,
- na skrzydłach 4 węzły do podwieszania uzbrojenie – max. 4x100 kg bomb lub zasobniki z karabinami maszynowymi oraz uniwersalne zasobniki niekierowanych pocisków raketowych klasy „powietrze-ziemia” lub zasobniki z bombami odłamkowymi.

Opracował: Piotr Sabat

Zdjęcia: domena publiczna i własne

Kreatywnie z dystansowani w bibliotekach

Szanowni Państwo, 4 maja w poniedziałek nareszcie mogliśmy otworzyć drzwi bibliotek i powitać z radością dawno niewidzianych czytelników. W trosce o czytelników i pracowników wprowadzono nowe procedury bezpiecznego korzystania z zasobów bibliotecznych.

Informujemy, iż wyłączone z użytkowania pozostają czytelnie (tj. korzystanie ze stanowisk komputerowych, księgozbioru podręcznego oraz usług kserograficznych). W wypożyczalniach jednorazowo może przebywać jedna osoba. Nie ma wolnego dostępu do półek, a zatem zachęcamy do korzystania z katalogu online GBP w celu przeglądania księgozbioru i rezerwacji książek poprzez swoje konto czytelnika. Mimo braku wolnego dostępu do półek dla czytelników pracujemy i jesteśmy w pełnej gotowości. Wszelkich informacji udzielamy drogą telefoniczną, mailową oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych. Ponieważ nie organizujemy spotkań kulturalnych w czytelnikach, staramy się przygotować ofertę udostępniania wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych on-line.

Bez Was drodzy czytelnicy nasza praca nie miałaby sensu. Obserwujemy, jak z dnia na dzień opustoszały parki, skwerki, ulice, wielu pracowników przeszło na pracę zdalną. Biblioteka-

rze również, chociaż tylko częściowo, przenieśli swoją aktywność do sieci. W tym wyjątkowym czasie, trudnym do zaakceptowania przez wielu z nas dystansie społecznym, podjęliśmy inicjatywy realizowane online, aby ułatwić, uatrakcyjnić i wzmocnić kontakt z czytelnikiem. Dziękujemy Wam za to, że jesteście tak serdeczni i skrupulatnie przestrzegacie wszystkich procedur bezpieczeństwa. Nie poddawajmy się nostalgicznym nastrojom w końcu mamy dostęp do tylu wspaniałych książek, których wcześniej nie czytaliśmy, a teraz z utęsknieniem do nich wracamy, także tych zapomnianych lektur z dzieciństwa. Przedstawiamy kilka propozycji spotkań online, które w ostatnim czasie udało nam się zrealizować, dzięki stałej obecności czytelników i zaangażowaniu pracowników.

➤ kurs języka angielskiego dla dorosłych w formie online. Zgłosiło się 12 osób, które wyraziły gotowość nauki i chęć skorzystania z tej formy samokształcenia.

➤ prezentacja online połączona

z krzyżówką pozwalającą na utrwalenie wiedzy z zakresu budowy książki. Prezentacja jest skierowana głównie dla najmłodszych czytelników.

➤ nawiązaliśmy kontakt z autorem bajek dla dzieci, Panem Poetą-inaczej Panem Michałem. Bajkopisarz, autor zabawnych rymowanych historii, które uczą morałem, a bawią treścią. Na bieżąco podajemy link do każdego odcinka tak zwanej „Ptasiej serii”.

➤ zaprosiliśmy na portalu FB do dzielenia się radością związaną z obchodami 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II. Kilka osób odpowiedziało na to zaproszenie, napisało i wysłało kartkę online z podziękowaniami i życzeniami „do nieba”.

➤ zorganizowaliśmy spotkanie na portalu FB z Panią Joanną Sykat, autorką powieści obyczajowych, skierowanych głównie do kobiet.

➤ spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki online i dyskusję na temat książki autorstwa Varujana Vosganiana, laureata Literackiej Nagrody Europy Środkowej „Angelus” pt. „Księga szeptów”.

Mamy nadzieję, że ten trudny czas niebawem się skończy i wszyscy w pełnym zdrowiu będziemy czynnie uczestniczyć w wydarzeniach kulturalnych, organizowanych w bibliotekach.

Dyrektor GBP w Haczowie

Maseczki

Akcja szycia maseczek ruszyła w naszej gminie 23 marca. Uszyliśmy ponad 20 tysięcy maseczek. Patronat nad przedsięwzięciem sprawuje Wójt Gminy Pan Stanisław Jakiel, on też wspiera akcję zachęcając zainteresowanych do szycia i noszenia maseczek, wszystkie potrzebne materiały zapewniła Gmina. Koordynatorem zadania jest pani Marzena Macyk – Samodzielny referent ds. promocji gminy w urzędzie gminy Haczów.

Zaczynając szycie na rynku był ogromny problem z dostępem do artykułów

ochrony, dlatego nasze maseczki trafiły w pierwszej kolejności do ośrodków zdro-

wia, Szpitala w Brzozowie, Hospicjum w Krośnie, ratowników medycznych, ochotniczych straży pożarnych, pracowników sklepów, policji, poczty, urzędu a następnie do wszystkich potrzebujących mieszkańców naszej gminy.

Ogromne podziękowania należą się tym, którzy włączyli się do akcji: paniom i panom z naszej gminy z poszczególnych miejscowości: Haczów, Trześniów, Jasionów, Jabłonica Polska, Wzdów, Malinówka i Buków. Chęć pomocy wśród ludzi jest bardzo duża i do szycia z dużym zaangażowaniem przyłączyły się także panie z innych odległych miejscowości: z Przysietnicy, Długiego, Brzozowa, Turzego Pola

czy Niebocka. Podziękowania należą się także Drużynie Harcerskiej „Płomyki” na czele z Dominiką Bobolą za szycie i przekazanie materiału, Kołom Gospodyń Wiejskich z terenu gminy, paniom z Samorządowego Przedszkola w Haczowie z filią w Trześniowie na czele z panią Dyrektorką Lucyną Zgłobicką, Pracownikom Warsztatu Terapii Zajęciowej pod kierownictwem Tomasza Boka, pracownikom Urzędu Gminy, Pizzerii „Lastoria”, Państwu Wiesławie i Mieczysławowi Józefczykom za zakup części materiału, sołtysom zaangażowanym w rozprowadzanie maseczek i wszystkim cichym „Aniołom”, których pomoc jest nieoceniona.

Nagrody dla najlepszych uczniów

*Wiedza jest jedyną rzeczą, która wzbogaca,
a której nikt nie może nikomu odebrać.*

Ignacy Jan Paderewski

24 czerwca 2020 roku po raz kolejny wręczono Nagrody Wójta Gminy Haczów za szczególne osiągnięcia w nauce, sporcie, twórczości i działalności artystycznej. W tym roku uroczystość przebiegła w inny niż dotychczas sposób. W związku z obostrzeniami związanymi ze stanem epidemiologicznym kraju, wręczenie nagród odbyło się w Urzędzie Gminy przy zachowaniu wszelkich zasad ostrożności. Przy gratulacjach zabrakło uścisków a zetknięcie „łokciem” budziło spore rozbawienie. Pan Wójt w towarzystwie Dyrektora Samorządowej Administracji Placówek Oświatowych Gminy Haczów Pani Grażyny Wdowiarz gratulował najzdolniejszej i ambitnej młodzieży bardzo wysokich wyników w nauce, wzorowego zachowania i szczególnych osiągnięć na wybranych przez nich polach edukacji zgodnych z ich zainteresowaniami i planami na przyszłość. Wśród najzdolniejszych uczniów znaleźli się: Karolina Kaczkowska i Emilia Kaczor ze Szkoły Podstawowej w Haczowie, Amelia Leśniak

ze Wzdowa, Miłosz Józefczyk ze Szkoły w Malinówce, Miłosz Zajdel z Jabłownicy Polskiej oraz Julia Pokrywka reprezentująca Szkołę Podstawową w Jasionowie. Nagrodę za osiągnięcia w twórczości i działalności artystycznej otrzymał Bartosz Konieczny ze Szkoły Podstawowej w Trześniowie.

Poza indywidualnymi nagrodami Pan Wójt wręczył czeki o wartości 1.000 zł. dla klas, które zdobyły tytuł „Najlepszej Klasy” w tym roku szkolnym. Otrzymała nagroda pieniężna umożliwi uczniom nagrodzonych zespołom atrakcyjnie spędzić czas np. poprzez wspólny i bardzo wyczekiwany w tym trudnym cza-

sie wyjazd na integracyjną wycieczkę. Na ręce Dyrektorów Szkół Pan Wójt i Pani Dyrektor SAPO złożyli podziękowania dla wszystkich nauczycieli za cały rok wyczerpanej pracy, trud włożony w wychowanie młodego pokolenia, wkład pracy dla rozwoju oświaty w Gminie

Haczów oraz za starania o jak najwyższe wyniki nauczania. Dyrektorzy otrzymali symboliczne świadectwa z wyróżnieniem.

Pan Wójt życzył wszystkim spokojnych i bezpiecznych wakacji z nadzieją, że we wrześniu spotkają się w szkolnych ławkach.

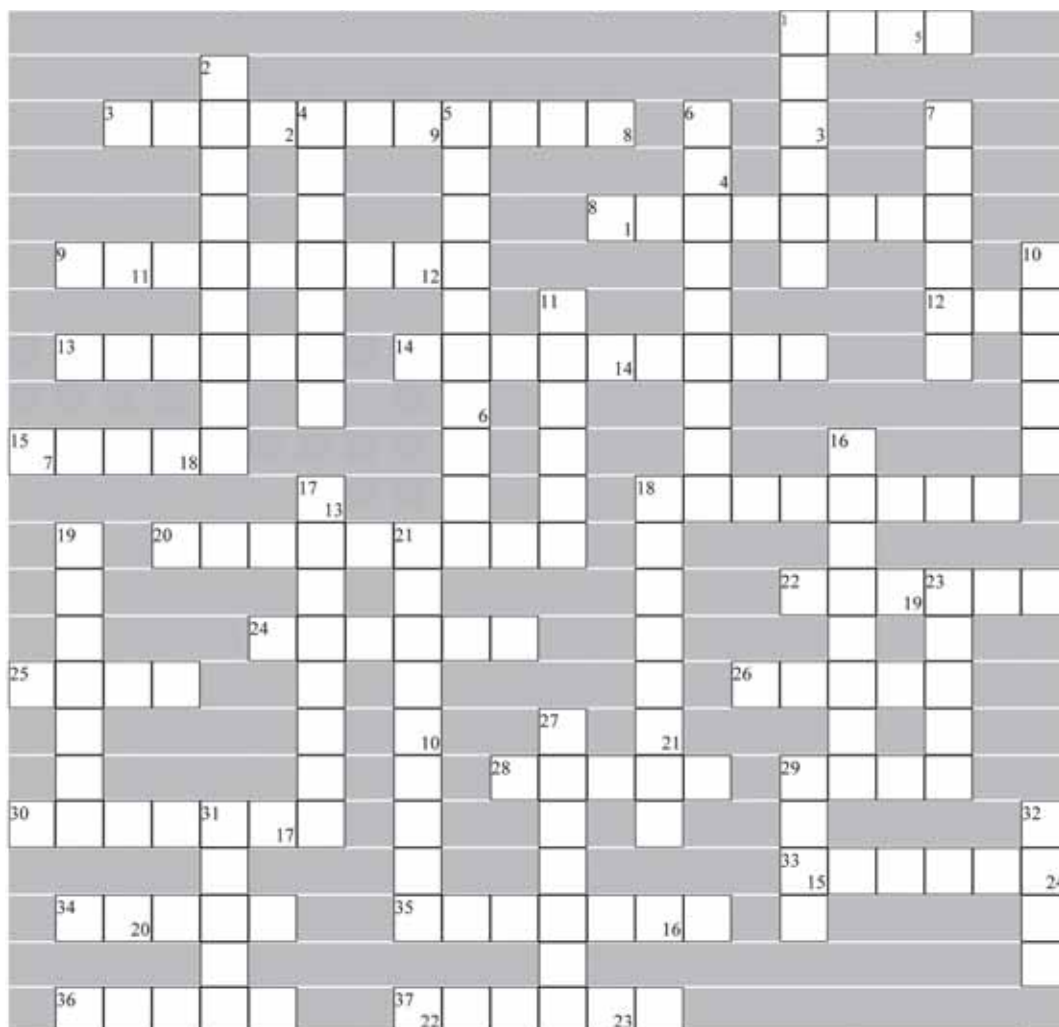
GAZETA GMINNA

Redakcja Marzena Macyk, Dominik Kaszuba, Urząd Gminy Haczów 36-213 Haczów 573
Telefon: (13) 43-91-002, Faks: (13) 43-91-696, e-mail: info@haczow.pl, Skład, łamanie graffia.pl

Czy wiesz wszystko o naszej gminie? – Quiz wiedzy o gminie Haczów

Poziomo

1. twórca hełmów paradnych
3. „Leonardo” ze Wzdowa
8. „Płomyki” lub „Białe Kruki”
9. słynny rzeźbiarz z Jasionowa
12. w herbie gminy
13. nad nim Haczów
14. przysiółek Malinówki
15. niegdyś siedziba Uniwersytetu Ludowego
18. chór szkolny z Haczowa
20. imię odtwórcy Heroda w tegorocznych haczowskich jasełkach
22. „... w lesie rozwijała się”
24. długoletni kapelmistrz orkiestry „Hejnał”
25. amatorska grupa teatralna w Haczowie
26. miejscowość, graniczy z gminą Haczów
28. ...nożna – domena trześniowskiego „Sokoła”
29. instrument Stanisława Wyżykowskiego
30. gwiazda „Lata w Haczowie” z 2010 roku
33. na niej polichromia
34. słynny pilot z Haczowa
35. twórca „Haczowskiego Wesela”
36. „przyszła wodami” Wisłoka
37. Haczowiaci potocznie

Pionowo: 1. twórca „Lotnej Kompanii”, patron haczowskiego biegu, 2. imię obecnego Wójta Gminy Haczów, 4. gwarowo ścieżka, 5. odkrywca polskiej miedzi, 6. herb rodziny Wzdowskich, 7. międzynarodowa organizacja wspierająca kulturę, 10. PZL TS-11 - pierwszy polski samolot odrzutowy, 11. pomnik przyrody w trześniowskim parku, 16. dawny właściciel dóbr haczowskich, 17. bracia, odkrywcy zażytkowej polichromii w haczowskim kościele, 18. rezerwat w Jabłownicy Polskiej, 19. ptak lub góra w Trześniowie, 21. miejscowość w gminie Haczów, 23. obraz w cerkwi, 27. kolor worka na odpady szklane, 29. igła dla cisa, 31. tańcy w Jasionowie, 32. haczowski lub richelieu

Wśród uczestników konkursu rozlosowane zostaną 3 nagrody rzeczowe. Prawidłowo wypełniony i podpisany formularz na wyciętym z czasopisma fragmencie należy dostarczyć do dnia 31 sierpnia 2020 r. (data wpływu) osobiście lub za pośrednictwem poczty na adres: Urząd Gminy Haczów 36-213 Haczów 573 z dopiskiem „KRZYŻÓWKA”.

----- ✂ ----- ✂ ----- ✂ ----- ✂ -----

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Wpisanie w powyższe pola liter z ponumerowanych pól krzyżówki utworzy rozwiązanie.

Dane uczestnika konkursu: Imię i nazwisko

adres, telefon (opcjonalnie):

Informujemy, że:

- Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Haczów, z siedzibą pod adresem: 36-213 Haczów 573;
- Inspektorem ochrony danych jest Ewa Gawron - e-mail: merit.inspektor.rodo@gmail.com;
- dane osobowe przekazane przez uczestnika zostaną wykorzystane wyłącznie w celu realizacji konkursu;
- w przypadku, gdy uczestnik nie jest osobą pełnoletnią, zgodę na udział w konkursie podpisuje rodzic lub opiekun prawny;
- imiona, nazwiska oraz miejscowość zamieszkania zwycięzców będą opublikowane na stronie internetowej gminy Haczów;
- więcej informacji na temat ochrony danych osobowych na stronie haczow.pl/rodo ;
- pełna treść regulaminu konkursu dostępna jest na stronie haczow.pl/krzyzowka .

Zapoznałam/em się z powyższymi informacjami i chcę wziąć udział w konkursie:

(podpis uczestnika/opiekuna)

----- ✂ ----- ✂ ----- ✂ ----- ✂ -----